

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Darea în judecată a ministerului Brătianu.

I.

(n) La 2 Maiu 1879 s'a promulgat în România legea pentru responsabilitatea ministerială. Din cei șapte miniștri, care compuneau cabinetul în 2 Maiu 1879, trei, — Ioan Brătianu, Dimitrie Sturdza și Eugen Stătescu, — se află astăzi în pozițiunea, ca legea responsabilității ministeriale, creată de ei în rînd cu multe alte reforme mari și însemnate, să se aplice chiar la ei.

În 25 Ianuarie 1889 deputatul din cameră Nicolae Blaramberg face propunerea pentru darea în judecată a ministerului Ioan Brătianu pe motivele, că „a împiedecat exercițiul dreptului electoral“, „a împiedecat, terorizat și tulburat întrunirile publice“, „a încercat să măcelărească poporul“, „localul camerei a fost usurpat și violat“, „a exercitat acte de violență și de brutalitate contra dijaristilor din opozițiune“, „a întins curse în contra cetățenilor curagioși“, „a căutat să-și sporească averea sub denumire de recompensă civică“, „unii din oamenii partidului au făcut afaceri personale însemnate“, „s'a amăgit reprezentățiunea națională asupra situațiunii“, „a comis malversațiuni prin violarea legii contabilității“.

La 2 Februarie 1889 camera ia în discuțiune propunerea deputatului Nicolae Blaramberg și o respinge. A doua zi, la 3 Februarie, vine deputatul Ilarie Isvoreanu cu aceeași propunere respinsă de cameră și, făcînd unele omisiuni de o importanță cu totul secundară, o susține de nou în cameră.

În contra tuturor urzilor parlamentare propunerea domnului Isvoreanu, care era tot a domnului Blaramberg, se pune la vot și se adoptă.

Legea responsabilității ministeriale este severă. Ea dă camerelor legiuitoare dreptul de a acusa, a numi o comisiune de informațiuni prealabilă, a trimite în arest preventiv, a pune sub acuzare, a numi comitetul de instrucțiune cu puteri judecătorești foarte întinse, fixează pedepse foarte aspre și nu permite a scoate pe un ministru de sub acuză decât cu două treimi a membrilor corpului legiuitor. Totodată această lege dă și miniștrilor garanții în contra omnipotenței și arbitrarului corpurilor legiuitoare. Ea cere un număr anumit de membri pentru facerea propunerii de dare în judecată; ea stabilește, ca propunerea să precizeze infracțiunile, pe care se întemeiază; ea nu

admite, ca propunătorii să fie aleși membri în comisiunea de informațiuni; ea hotărăsește termene scurte corpului legiuitor și comisiunilor sale, în limitele cărora trebuie săvîrșite lucrările lor etc.

Adoptînd camera propunerea domnului Isvoreanu, așa precum a fost ea formulată, a ieșit din cadrul legii responsabilității ministeriale într'atată, încît propunerea, schițată mai sus, nu conține decât incriminări generale, nici decât fapte precise, pe care s'ar întemeia acusa.

Comisiunea de informațiuni, care se alege de cameră cu mandatul de a aduna informațiuni asupra faptelor denunțate, este conform legii compusă din 7 membri. Chiar dacă n'ar cere legea, ca acești 7 membri să nu fie dintre aceia, care au subscris propunerea pentru darea în judecată, principiul de drept comun pretinde, ca denunțatorul să nu fie și judecătorul. Cu toate acestea camera nu numai că n'a respectat acest principiu de drept comun, aplicat altcum și în legea responsabilității ministeriale ce trebuia să o călăuzească în întreaga această afacere, a ales în comisiunea de informațiuni pe cel mai aprig denunțator pe, — domnul Nicolae Blaramberg, și cu el pe alți doi deputați, care au semnat propunerea de dare în judecată, — pe domnii Apostoleanu și Poenaru. De președinte al comisiunii a fost numit dl Apostoleanu, ear' de raportorului ei — domnul Nicolae Blaramberg.

Legea răspunderii ministeriale dispune, ca comisiunea de informațiuni să-și prezente raportul în zece zile dela alegerea sa. În 9 Februarie comisiunea de informațiuni a fost aleasă, prin urmare, urmînd dispozițiunii legii, ea trebuia la 20 Februarie să-și prezente raportul. În 17 Februarie însă membrii comisiunii au cerut prelungirea termenului pentru prezentarea raportului și camera li-a acordat un termen de trei luni. Camera s'a arătat în acest cas mai mult decât liberală. Căci a în-cuviința la un termen de șapte zile o prelungire de trei luni, mai ales avînd în vedere termenele scurte, care le fixează legea preste tot și care se cer prin însăși natura afacerii, este o prevenire aproape suspectă. Termenul de trei luni acordat comisiunii de informațiuni se împlinise la 18 Maiu. În 16 Maiu însă comisiunea de informațiuni vine și cere un nou termen. Nesocotind din nou legea camera încuviințează earăși un nou termen până la 15 Noemvrie. Ziua de 15 Noem-

vrie este pentru România ziua legală a deschiderii corpurilor legiuitoare, și ori-cine era în drept a aștepta să găsească pe masa biroului camerei raportul comisiunii de informațiuni, sau cel mai puțin să aștepte nouă scuse pentru ne-terminarea acestui raport. Însă nici una, nici alta nu s'a întîmplat. Deabia la 16 Decemvrie, adică o lună de zile după termenul de două-ori în mod neașteptat prelungit, se prezintă raportul mult așteptat în cameră.

Legea responsabilității ministeriale pretinde, ca cinci zile după depunerea raportului, acesta să se iee în de-batere. Ne întîlnim și aci earăși cu un termen scurt, pentru a nu se trăgăna o afacere așa grea, precum este punerea sub acuză a unui minister. La 22 Decemvrie 1889 se împlinise acest termen de cinci zile. Camera însă a mers în vacanțe la această zi și s'a întrunit earăși la 11 Ianuarie 1890. La 11 Ianuarie nenorocita comisiune de informațiuni, care în loc de șapte zile legale a avut trebuința de zece luni și jumătate pentru compunerea raportului său, vine în cameră încă cu „un anex la raport“, ear' camera hotărăsește în toată liniștea, că cele cinci zile legale au să fie numărate numai dela depunerea anexului la raport.

Ne-am mărginit în această expunere numai la înșirarea faptelor așa precum ele s'au petrecut și ne reținem deocamdată dela aprețierea lor. Să vedem mai înainte ce conține raportul, compus cu atîta truda de comisiunea de informațiuni.

Ludovic Mocsary despre administrațiunea de stat.

Nu demult a apărut în Budapesta (la Singer et Wolfner) o nouă broșură politică, ieșită din penaa deputatului dela Caransebeș Ludovic Mocsary.

Obiectul broșurii este plănuita reformă a administrațiunii publice, pe care guvernul de atîtea-ori a prevestit-o, fără-ca să spună încă, în ce va consista în cele din urmă. Din acest punct de vedere mîncă și domnul Mocsary.

Neavînd un substrat pozitiv, pentru a-l supune criticei sale, este silit a se ocupa cu presupunerii vage, cu svonurile și vorbele ce s'au făcut relativ la ideile principale, de care va fi condusă reforma. Singurul lucru, de care se poate lega, este administrațiunea de stat, sau mai bine zis punctul ei de culminațiune: numirea funcționarilor prin guvern, în giurul căreia se presupune, că se va învîrți proiectata reforma.

Ear' pe acesta îl combate cu multă cunoștință de cauză, cu mult foc patriotic și înainte de toate cu iubirea-i de adevăr cunoscută și cu ochiu-i treaz, care vede și voește să vadă lucrurile așa cum sînt.

După aceea își desfășură propriile sale idei despre administrațiunea publică. Pledează pentru forma istorică a municipiilor, pentru principiul guvernării de sine a comitatelor, așa cum era înainte de a fi alterat prin multe legi și ordinațiuni ale guvernelor ce s'au succedat dela 1867 încoace, ba susține chiar și unele instituțiuni avitice, cum e d. e. solgăbirul călător din sat în sat, justiția comitatensă de prima instanță și altele, care numai cu greu s'ar mai pute concorda cu statul modern.

Asupra acestora fără îndoială s'ar pute discuta mult, dar' atîta trebuie să admitem dela capul locului, că sînt emanate dintr'un gând bun patriotic, sînt susținute cu scopul de a perhorescia birocrațismul, despre care domnul Mocsary este convins, că este stricacios statului deja astăzi și va deveni fatal, dacă se va introduce administrațiunea de stat.

La tot cazul broșura dlui Mocsary este cea dintîiu lucrare serioasă, săvîrșită decînd s'a ventilat cestiunea reformei administrațiunii publice, și conține multe elemente de judecată pentru omul politic, care se ocupă cu această cestiune, deși nu vor fi acceptabile tocmai toate ideile și concluziunile autorului.

Drept-aceea o recomandăm și atențiunii publicului nostru, care cetîndu-o, se va lămuri foarte mult asupra cestiunilor împreunate cu reforma administrației și astfel va deveni în pozițiunea, de a pute judeca mai bine proiectele, pe care guvernul în curînd le va pune în discuțiune.

În special pentru noi Români broșura dlui Mocsary este de mare interes în capitolul IV., care tractează proiectata reformă din punctul de vedere al naționalității. Înainte de toate reproducem deci acest capitol în traducere verbală:

Mai este însă, — astfel începe dl Mocsary acest capitol, — o considerațiune de mare importanță, ear' aceasta este, că statul cu sistemul actual nu poate corîspunde misiunii grele de a consolida statul ungar, sau după-cum a zis dl ministru contele Szapary în scrisoarea adresată alegătorilor sei, de a reconstrua statul, sau vorbind limpede: guvernul numai atunci poate lucra cu succes la lăfîrea maghiarisării, dacă și pe terenul administrației comitatelor dispune de organe aplicate de el însuși și astfel vrednice de încredere.

Și poate se vor afla de aceia, care înțeleg și recunosc cel puțin în lăuntru lor, că administrațiunea noastră publică între margi-nile, în care este strîmtoată de 20 de ani încoace, între legile materiale și ordinațiunile, după care funcționează, abia ar pute arăta

alte rezultate. Vor fi și de aceia, care recunosc, că nimicirea vechiului sistem consolidat al administrațiunii municipale din punctul de vedere al libertăților publice este lucru păgubitor. Dar' punctul de vedere național are putere hotărîtoare, el a făcut drumul introducerii administrației de stat în opinia publică. Acesta va da vechiului sistem unguresc de administrațiune municipală lovitură de grație, dacă în adevăr așa va fi scris în cartea sorții, pentru-că acesta a dus în tabăra reacționarilor pe toți aceia, al căror loc ar fi sub steagul libertății, al adevăratului liberalism și prin urmare al guvernării de sine.

Opinia publică așteaptă mari rezultate în privința maghiarisării dela administrațiunea de stat. Dacă n'ar aștepta rezultate mari, nu s'ar fi predat așa ușor rumpînd cu vechiul sistem municipal, căci deși pe acesta actuala generație nu-l cunoaște după adevărata lui valoare, căci în praxa adevărată vede numai trunchiul lui ciungărit, totuși conștiința îi șoptește, că lăsîndu-se seduse pe terenul agitațiunii pentru administrațiunea de stat, a călcat în loc oprit, și-a apropiat pașii de un crater fatal. Dar' oare cugetatu-s'a bine, întrucît se pot aștepta dela acest sistem rezultate mari?

În ce chip se contemplează efectul maghiarisator așteptat dela exerciarea noului sistem ce este a se introduce? Punctul de mîncare și planul sună astfel: Cu sistemul actual mulți oameni dintre naționalități întră în funcțiunile comitatense, pentru-că între membrii comitetelor comitatense sînt mulți naționaliști, ori-și-cum se vor cerne aceste, ear' în alegerile municipale naționalitățile n'au decretat pasivitatea. Dar' chiar și dacă n'ar întra tocmai elemente naționaliste în funcțiuni, nici Maghiarii din loc nu formează elementul corîspunător, căci acestia de regulă înțeleg și vorbesc limbile usitate acolo și comunică cu poporul într'aceste, prin urmare poporul abia are trebuință să învețe limba maghiară, dacă voește să vorbească cu funcționarul, dacă voește să-și capete dreptatea. Dar' Maghiarii din loc nici nu sînt destul de dispuși să lucre pentru maghiarisare, cel puțin cea mai mare parte nu, pentru-că veșuirea împreună și obiceiul i'a făcut aplicați să fie mai indulgenți.

În aceasta numai așa se poate ajuta, dacă în comitatele naționalităților vom importa elemente maghiare și străine, care apoi vor merge acolo conșcii, că ele sînt „pionerii“ culturii maghiare, care, precum îi place și află necesar a ține Bela Grünwald, vor realiza „fără îndurare“ scopurile mari ale statului și-i vor împlini misiunea „ideală“.

Ear' inteligența naționalităților se poate duce în ținuturile maghiare. Să poftască apoi să facă în comitatul Hajdu propagandă slovacă, în Borsod sîrbească și în Fehér românească. Fără frică putem duce acolo și indiviđi mai numeroși, ca să nu se poată

FOIȚA „TRIBUNEI.“

Stoican.

Umbla, Doamne, cin' umbla,
Prin cel codru tot mergea,
În sus și 'n jos alerga?
Umbla ficiorul Stoican
În al 15-lea an,
Căci maică-sa 'l-a minat
Prin cel codru la vînat,
Că zăcea beteagă 'n pat,
Și carne ea ar mîncă,
Doar' din boală s'a scula.
Pușca în mîni o ținea
Și năcazul îl mîncă,
C'a umblat și-a ostenit
Și nimic n'a mai găsit.
Da în deal, venia în vale,
Nu afla nimic în cale,
Tot mergea și eară sta,
Dar' vînat nu căpeta.
Deodată pe cin' vedea
Și cu cine se 'ntîlnia?
C'o nevastă tinerea,
Cu doi prunci prelîngă ea.
P'unul în brațe-l ținea,
Care cu drag îi zimbăia;
Celalalt umbla pe jos
Și era de tot frumos,
Se juca c'un bățel,
Cum își e mai drag de el!
Stoican, dacă îi vedea,
Supărat el, cum era,

Că vînat nu căpeta,
Pușca bine-și întindea
Și pe copii îi pușca.
Frică măsii că îi da,
Lemne din codru-astrîngea
Și un foc mare făcea,
Pe copilași îi frigea.
Frică măsii ear' îi da,
De din copii ea mîncă,
Cătă carne rămănea,
Stoican acea o lua
Și 'n fîntînă-o arunca,
Multă țeară îmi spurca.
Vreme multă îmi trecea,
Stoican rîu se bolnăvia,
Zăcea un an, zăcea doi,
Nu se scula din nevoi,
Zăcea nouă ani de zile
Și 'ncă-atîtea săptămăne.
Pe maică-sa o chema
Și din gură-asa-i grăia:
„Maică, măiculăta mea,
„Ean tu bine se te duci,
„Șapte popi tu să-mi aduci,
„Maslul mare se 'mi-l faci,
„De rîu se mă izbăvească“.
Mumă-sa se învoia,
Șapte popi îi aducea,
Luminările-aprindeau,
Cărțile le deschideau,
De slujbă se apucau,
Cînd de slujbă se prindeau,
Luminile se stîngeau,
Cărțile se închideau

Și popii îmi amuțiau.
Mumă-sa, dacă vedea,
Pe Stoican îl întreba:
„Ei, Stoicane, mila maichi,
„Cât pe lume ai trăit
„Ce păcate-ai săvîrșit,
„C'asta eu n'am mai vîdut,
„În greu păcat ai cădut?“
Ear' Stoican, dac'auția,
Din gură așa-i grăia:
„Maică, măiculăta mea,
„Nu știu, că-n viața mea
„Să fi făcut vr'un rîu mare
„Sau să fi greșit eu tare,
„Numa'n al 15-lea an
„Ai minat tu pe Stoican
„Prin cel codru la vînat,
„Că erai beteagă 'n pat.
„Eu prin codru am umblat
„Și tare m'am supărat,
„Că vînat n'am căpătat,
„Deodată vîd 'nantea mea
„O nevastă tinerea,
„Cu doi prunci prelîngă ea;
„Pe-unul în brațe ținea,
„Care cu drag îi zimbăia,
„Celalalt umbla pe jos
„Și era de tot frumos,
„Se juca c'un bățel
„Cum își e mai drag de el!
„Cum am fost eu supărat,
„Că nimic nu am vînat,
„Pe-amîndoi eu 'i-am pușcat.
„Frică măsii eu 'i-am dat,
„Lemne din codru s'astrîngă,

„Un foc mare să aprindă
„Și pe copilași să-i frigă.
„Apoi frică eu 'i-am dat,
„Din copii de a mîncat,
„Ce-a rămas eu am luat
„Și 'n fîntînă am aruncat,
„Multă țeară s'a spurcat“.
Mumă-sa, când auția,
În genunchi ea se lăsa
Și cu gura-i blăstăma:
„Să dea dragul Dumneșeu
„Să nu te mai scoli din rîu,
„După-cum tu ai făcut,
„Să mai zaci cât ai zăcut,
„Nouă ani și nouă zile,
„Și 'ncă-atîtea săptămăni,
„Pîn' carnea 'ți-o putrezi
„Și-or rămănea într'o zi
„Singur numai oasele,
„De-or cănta ca nucile,
„Vină cănii de prin sat,
„Tragă-ți oasele prin gard,
„Că cea nevastă tinerea
„A fost surorea ta,
„Ear' cei doi prunci mititei
„Ți-au fost ție nepoței“.
Cînd Stoican își auția,
Lacrimile îl trecea,
De lume-albă se lăsa,
Pe boală se aședă,
Zăcea, Doamne, cât zăcea,
Cât maică-sa-l blăstăma,
Nouă ani și nouă zile
Și 'ncă-atîtea săptămăne,
Pînă carnea-i putrezea

Și oasele-i rămăneau,
De ca nucile căntau,
Veniau cănii de prin sat,
Trăgeau oasele prin gard.
Milă măsii se făcea,
În pămînt le îngropa, —
Pămîntul nu le primia
Și afară le scotea. —
Maică-sa ear' se punea,
Oasele le astrîngea
Și 'ntr'o cărpă le lega,
Pe apă le arunca,
Nici apa nu le primia
Ci la vaduri le scotea.
Milă măsii se făcea,
Oasele ear' le lua,
La biserică mergea,
În genunchi 'mi-se punea
Și cu ochii lăcrima,
Pe Dumneșeu îl ruga,
Doar păcate-i va ierta.
Dumneșeu lăsa cuvînt
Ca să pice pe pămînt,
Că ruga 'i-a ascultat
Și păcate-i s'au iertat.
Mă-sa deloc se punea,
În pămînt le îngropa,
Și pămîntul le primia.

Costei, în 9 Decemvrie v. 1889.

Comunicată de V. Micu.

Avram Corcea.

plânge ca în prezent, că neproportionat prea puțini sunt părtași la funcțiunile statului. Și apoi sunt destule exemple la tribunale și în oficiile financiare, că astfel izolați, deoparte sunt cu deservire inofensivi, ear' de alta, ca funcționari își fac bine datoria.

Ei bine, aceasta astfel este cu profundă înțelepciune plănuită — pe hârtie. Adece nici pe hârtie, căci așa ceva nu se scrie, această politică înțeleaptă „se înțelege” numai așa, dar' se înțelege și este privită ca ceva general și infalibil. Numai cât treaba are o mulțime de scări.

Înainte de toate tare se înșeală aceia, care cred, că mult se poate face prin mijloace administrative. Cuvântul „administrativ” conține o noțiune vagă și elastică. În înțeles foarte larg se poate întrebuița și așa, ca să cuprindă toate portofoliurile ministeriale și în acest înțeles larg o întrebuițează de regulă aceia, care vorbesc cetitorului despre înalta misiune a administrației. Dar' acum sub numele sonor de administrație de stat este vorba numai de administrația comitatelor și a orașelor în înțeles mai strins, și nici aici nu e vorba să se schimbe procedura materială, ci singur numai despre modul de a umple funcțiunile. Și administrația comitatelor se mișcă astăzi într'un cerc atât de restrâns, atât de tare a fost despoiată de puterea ei de mai demult, din care numai ici-colo a mai rămas câte ceva, încât importanța marelui reforme (?), pusă în perspectivă, nu consistă în oare-care mari schimbări ale raporturilor existente, ci numai în natura lor principală și în direcțiunea lor politică. Deci pe terenul acesta strimț, pe care are să se arete efectul maghiarisator, se poate aștepta rezultat mare? Și pentru rezultate mici permis este să aducem jertfe mari? (Va urma.)

Transacția ceho-germană și Ungaria.

Sub acest titlu publică „Allgemeine Zeitung” din München următorul articol interesant cu data „Dela Dunărea de jos”, finele lui Ianuarie:

Când înainte de asta cu puține luni unele țări austriace și mai ales Cehii tineri agitatoci au pus așa ca din întămplare la ordinea ăleii discuțiunea publicistică și politică a cestiunii „dreptului public boem”, dorința după restabilirea acestui „drept public” usat a fost nu numai împințată cu combatere și respingere decătră Germanii din Boemia și din întreaga Austrie, ci chiar și în Ungaria se auiau pe toate coardele proteste mai mult sau mai puțin vehemente în contra acestei „stabiliri a federalismului” în jumătatea vestică a monarhiei austro-ungare.

Din partea ungurească s'a ăis anume, că o asemenea descompunere a constituțiunii statului în Cislaitania ar amenința, ba ar disolva unitatea reprezentanței și legislativei constituționale în Austrie ca s'a pus drept condițiune în concordatul dela 1867. Prin aceasta ar căde de sine una dintre cele mai esențiale condițiuni ale concordatului de drept public dintre Ungaria și țările austriace și prin urmare întreg concordatul; Ungaria ar primi atunci din nou eventualul drept prevădut în lege al „deplinei independențe de stat” și s'ar retrage față cu Austria la punctul de plecare al „curatei uniuni personale”.

Aceleași puncte de vedere s'au fost validitate la anul 1871 în consiliul Coroanei și cu privire la „articlii fundamentali” ai contelui Hohenwart, ai ministrului-președinte austriac de atunci, și anume înfririi lor e

a se atribui zădărnicea acțiunii de împăcare cu Cehii ce se inițiasse pe acel timp. Din nou provocatul „drept public boem” a fost deci în Ungaria privit și judecat din același punct de vedere, ca și acei „articlii fundamentali” dela 1871.

Efectul însă nu a fost același. La anul 1871 amenințarea cu uniunea personală se părea a fi provocat în cele mai largi și normative cercuri din Austria îngrijiri serioase. Oamenii se temeau de o desbăierare și mai departe a puterii centripetale a imperiului deja foarte micșorată prin dualism și erau de părere, că aspirațiunile centrifugale din Ungaria învoalvă un mare pericol.

De atunci încoace opinia publică din Austria a devenit și în această privință cu mult mai liniștită, mai trează, și oamenii din Ungaria au observat nu fără oare-care mirare, că amenințarea cu „curata uniune personală” a lăsat cam rece publicul politic din Austria. Acolo se știe prea bine, că limbajul grandoman al separatistilor maghiari nu trebuie să se iee tocmai în serios. Ba în Austria există foarte mulți oameni, care ar dori chiar despărțirea economică a monarhiei în două teritorii vamale și comerciale independente, și tocmai de aceea ar fi gata să facă treabă comună cu bărbaiți partidului maghiar independent și dela patrușeci și opt.

Prin o separare politică mai departe și în special prin o separare economică, Ungaria ar veni în cea mai gravă situație; în privința politică pentru atitudinea nesigură a naționalităților nemaghiare, adece a majorității populațiunii; în privința economică din cauza lipsei de capital și industrie și din cauza dificilei situații geografice, care face pe Ungaria în ce privește politica ei economică și de comunicație afînțată dela bunăvoința vecinilor sei. Aceste fapte, a căror logică imperativă trebuie să o recunoască și cei mai ze-loși adoratori ai lui Kossuth, formează cei mai puternici motori, pentru-ca Ungaria să țină tare la uniunea reală cu Austria; pentru-că în această legătură posedă naționalitatea maghiară un razim pentru poziția ei conducătoare în țeară, ear' regatul ungar cea mai sigură piață pentru produsele sale naturale; numai această legătură îi ofere puțința, de a câștiga cu înecutul o industrie indigenă și de a exploata cu profit mijloacele ei de comunicație naturale și artificiale.

Această strinsă legătură firească, motivată atât prin lege, cât și prin istorie, a celor două jumătăți ale monarhiei habsburgice iese cu necesitate la iveală cu prilegiul oricărei afaceri politice ori economice mai importante. Căci în ciuda dualismului cu urmările sale despărțitoare, între Cis și Translaltania există legea unui natural efect de reciprocitate, și de aceea fapte, evenimente și raporturi ale vieții publice dintr'o parte a monarhiei nu pot rămâne fără de impresia corespunzătoare în cealaltă parte a ei.

Transacția ceho-germană ce tocmai acum s'a efectui în mod norocos ofere din nou o dovadă eclatantă. Presa ungurească a urmărit cu mare atențiune toate fazele, prin care au trecut certurile dintre Germani și Cehi; pentru-că se recunoștea prea bine, că aici nu se tractează de fleacuri și de mici afaceri provinciale; ci că această ceartă națională tipică în merit înseamnă călcăiul lui Achill al monarhiei austro-ungare preste tot și al Ungariei în special, adece „ceștiunea de naționalități”. Dela aceea, cum se va rezolva această ceștiune, atiră viitorul întreg al acestui imperiu și al părților lui.

Dacă acum pe un punct atât de important, cum e Boemia, s'a aflat odată modul, prin care deși această rezolvare nu s'a efectuat definitiv, se poate însă înlătura sau cel puțin paralisa primejdia acută a certurilor dintre naționalități, — acest exemplu trebuie să exercizie în toate părțile o înfririre importantă și potrivită a provoca imitarea lui. (Va urma.)

Răspuns la articolul „Nosce te ipsum”.

III.

(Urmare.)

Mijloacele, cu care a știut el să cucerească inimile încă înainte de a fi episcop, nimeau nu le-a descris mai frumos decăt el însuși în vorbirea ce a ăinut-o cătră clerul seu în anul 1782, cu ocaziunea abdicării sale dela scaunul episcopesc. O parte din această vorbire o lăsam să urmeze aici în limba veacului trecut, pentru-că aruncă o lumină viuă preste viața vestitului episcop, care astfel grăia cătră cei adunați la sinod în Blaj: „Acolo (adece în Roma) în vestitul colegiu numit de propaganda fide (ce se tălucuește: propoveduirea credinței) eu în vreme de 7 ani isprăvind învățăturile celea mai înalte, cum sânt filosofia și teologia, făcându-mă doctor acelorăși științe dumnezeesce și învățător neamurilor, m'am înțors earăși prin primejdioasele ale mării turtuni la patria mea Ardeal, și deanna la Blaj, de unde eram trimis: aci apoi deloc am început eu ăntău a învăța copilașii în școală buchile și frica Domnului, ear' afară prin țeară a aședa pe cei turburați, a îndrepta pe cei ră-tăciți la calea adevărului, a îndemna pe toți la unirea credinței, neîncetând ziua și noaptea prin sate, prin orașe, prin toate părțile pământului cu apostolul limbilor a vesti evangelia păcii, a mărturisii cuvântul, a sta asupra cu vreme și fără vreme, a mustra, a certa, a îndemna cu toată răbdarea și învățătura, în sete, în foame, în miseritate, în îmbulșele de toate părțile, împotriviri de-a dreapta și de-a stânga, într'atâta, cât și surgunit am fost pentru rivna casei Domnului, pentru rivna preafericitei Casei Austriei, și anatema m'am făcut pentru frați, anatema pentru voi toți, urât lumii, urât tuturor până acum. Acestea mi-au prisosit mie, precum voi înșivă bine știți, că dimpreună cu voi le-am pățimit; acestea au fost mare parte a vieții mele, încă fiind eu numai dascăl, numai învățător neamurilor”).

Era deci Grigorie Maior om din fire întocmit a trăge pe toți, cum trage magnetul firul cătră sine?.

Din contră Atanasie Rednic, pe care curtea împăratească l'a denumit de episcop în toamna anului 1764, deși își făcuse studiile filosofice și teologice la Viena și deși își validatase cunoștințele sale vaste ca profesor la școalele din Blaj și ca vicar general sub episcopul Petru Paul Aron, și în fine deși a petrecut o viață cucernică și era foarte păzitor rindurilor bisericii Răsăritului, totuși nu a ascuțit-se și câștigat simpatia clerului, fiind bărbat închis, puțin plăcut în predicarea cuvântului lui Dumnezeu, și prelungă aceea „om greu la fire și nulesne iertător”).

Mare a fost deci surprinderea clerului și poporului și aproape generală nemulțumirea între fruntașii clerului, și între cei mai mulți

¹⁾ I. M. Moldovan: „Acte sinodale”, tomul I. p. 115—116.

²⁾ Petru Maior: „Istoria bisericească”, pag. 115.

³⁾ Samoil Klein la Cipariu: „Acte și fragmente”, pag. 105, și 124.

dintre călugării mănăstirii din Blaj, când a sosit scirea dela Viena, că Curtea împăratească a denumit de episcop, nu pe Klein ori Maior, căci erau aleși lor, ci pe Atanasie Rednic, care cu puține excepțiuni nu se bucura de simpatiele clerului și ale poporului.

Între cei nemulțumiți era și Grigorie Maior, pentru-că era conșciu de popularitatea ce o avea între toți Români și poate se simția și jignit în amorul seu propriu, vând, că deși a fost candidat la episcopie de două-ori, și anume ăntău oară când s'a denumit Petru Paul Aron, ear' a doua-oară când s'a denumit Atanasie Rednic, — totuși nu a putut obține aprobarea Curții împăreșce.

Nemulțumirea crescând tot mai tare, în urmă a izbucnit și la tapte, care aveau de scop a împedea aședarea episcopului Rednic în scaunul arhieresc.

Protopopul Avram dela Daia, care era totodată notarul sinodului, primind ordin dela Atanasie Rednic să publice clerului și poporului denumirea acestuia de episcop, pe baza unei cointelegeri avute cu ieromonahul Grigorie Maior și Silvestru Caliani, cu protopopul Blajului Săcădate și cu alți fruntași din cler, a răspuns, că nu va împlini porunca episcopului și nici nu a împlinit-o. Contrarii episcopului nu s'au mulțumit nici cu atăta, ci după ce episcopul s'a dus la Viena, a adresat Papei Clemente al XIII-lea o rugare subscrisă de protopopii Avram dela Daia și Ioan Săcădate din Blaj, în care cereau să nu se întărească Rednic de episcop, ci să li-se mijlocească dela Curtea din Viena denumirea de episcop a arhierelui Ioan Inocențiu Klein, care pe atunci trăia încă în Roma, — căci ei pe Rednic nu-l vor recunoștea de episcop.

Rugarea aceasta, precum e și lucrul firesc, a ajuns la cunoscința Împăreșcei, care, simțindu-se vătămăată pentru această împotrivire față cu un act al autorității împăreșce, s'a supărat pe contrarii episcopului Rednic și astfel a dat ordin contelui Hadik, care era președintele guvernului din Sibiu și prefect de arme (armarum praefectus), se cerceteze starea lucrului și eventual să iee măsuri pentru a face inofensivi pe contrarii episcopului.

Contele Hadik a chemat la Sibiu pe unii protopopi, despre care era știut, că sânt aderenți ai lui Rednic, și i-a întrebat, că oare cu scirea lor s'a scris rugarea la Papa? Ei au răspuns, că fără de scirea lor s'a făcut petițiunea din cestiune și că ei primesc pe Atanasie Rednic de episcop.

Tot pe atunci (adece în păsămile anului 1765 a chemat pe rind la Sibiu și pe Grigorie Maior, Gerontie Cotoarea, Silvestru Caliani și pe protopopii Avram dela Daia, Săcădate dela Blaj, Dimitrie dela Cheseiu, Maniu dela Târ și Samuil dela Sebeș; și care cum a sosit la Sibiu, a fost închis separat, însă toți aceștia, afară de Grigorie Maior și protopopii Avram și Săcădate, după ce au căpătat o înfruntare aspră, fură puși pe picior liber.

Soartea cea mai tristă a avut-o Grigorie Maior, care fu exortat la mănăstirea rute-nească din Muncaci, unde avea din pedeapsă se și petreacă toată viața în pocăință și se; nu întreprăia nici o corespondență cu ai sei; ear' Avram și Săcădate au fost eliberați din prisoarea dela Sibiu chiar de episcopul lor Rednic, după ce acesta s'a întors dela Viena).

Din această istorisiră simplă se vede apriat, că Maior a fost pedepsit în urma împotrivirii manifestate de dînsul și de aderenții lui față cu denumirea episcopului Atanasie Rednic și în urma expectațiunilor cam aspre ale dînsului, față cu unii aderenți ai celui episcop?). Causa, pentru care înșe el a fost cel mai aspru pedepsit între toți contrarii episcopului Rednic, după părerea noastră, este aceea, că cercurile politice mai înalte se temeau de popularitatea călugărului Maior și astfel aceste, ca să prevină tulburările, la care ar fi putut da ansă rămânerea lui în Ardeal, au cregut a fi consult, ca pe omul acesta atât de iubit de Români și atât de resolut în toate lucrările sale se-l facă pentru totdeauna inofensiv.

Cele mai mari jertfe se aduc de obicei politice de stat!!

(Va urma.)

CRONICĂ.

Scire militară. Căpitanul de clasa I. dela regimentul de infanterie Nr. 51 Paul Smeu a fost pensionat ca neapt pentru serviciu la trupe și fiind prenotat pentru servicii locale la comanda mai înalte în timp de mobilizare. (Domicilul: Viena.)

Reducere de porto pentru provinciile ocupate. Conform unei ordonanțe a ministrului de comunicație dela 10 a l. trecute, dela 1 Februarie întră în vigoare o reducere a portului de scrisori și mandate postale pentru provinciile ocupate și în sandșacul Novibazar, precum și în comunicațiunea cu aceste provincii. Portul va fi și pentru provinciile ocupate acela, care există pentru întreaga monarhie.

¹⁾ Cipariu: „Acte și fragmente”, pagina 116, 117, 118.

²⁾ idem, ibidem, pag. 117.

La decentralisarea tablelor regesci. Alegătorii comunali din Arad s'au întrunit alaltăieri, după-cum i-se telegrafează lui „Pester Lloyd”, la o consultare cu privire la aședarea unei table regesci, după decentralisarea plănuită, în Arad. Adunarea a luat un conclud, după care Aradul pe baza trecutului și a prezentului seu este îndreptățit a căpăta o tablă regescă și spre obținerea ei vor fi a se face pașii necesari la deputatul Aradului Max Falk, la factorii parlamentului și la guvern.

Comisiunea pentru prășila vitelor a comitatului Sibiu va ăine Joi în 6 l. c. n. la 4 oare după amăezi o ședință în sala mică a casei comitatului. Programul acestei ședințe se compune din 8 puncte.

Dr. Dr. Alexandru Mocsonyi, după-cum cetim în foile maghiare, a fost ales membru în comitetul lui „Nemzeti Kaszino” din Budapesta.

Semne de bunăstare. „Koloszvár” spune, că la țirgul din urmă din Bistrița un țeran a vândut opt cai, dintre care unul vătămăat, dar' șapte cu deservire citavi, cu prețul ne mai auit de 4 fl., și patru fl. v. n. Un cal a obținut așadar prețul de 50 cr. Întrebat fiind, de ce a făcut acest lucru, țeranul năcăjit a răspuns, că a umblat pe la toate țirgurile și n'a căpătat nimica pe cai, ear' acum a trebuit să-i vândă cu orice preț. Spunându-i-se, că nici pelea cailor nu i-s'a plătit, căci și o peie de cal costă cel puțin 1 fl. 50 cr., a răspuns resignat, că și pentru belit ar fi trebuit să plătească cel puțin 1 fl. de cap și așa câștig din pagubă tot nu ar fi făcut. „Voiu câștiga”, sfârși bietul țeran, „cel puțin fânul, pe care caii mi-l-ar fi mănecat degeaba”. Eată aici teren pentru fericitorii statului, care cred, că numai atunci vom fi fericiti, dacă ne vom face Maghiari.

Băieți duelgii. În Alba-regală s'a întămplat nu demult următorul lucru ne mai pomenit: Doi băieți, unul de 14, celalalt de 15 ani, s'au provocat și s'au înțeles să duzele cu pistole — pentru o damă. Din norocire părinții au aflat la vreme gândul vitejilor și au zădărnicit duelul în momentul extrem, când băieții stau deja tață în față cu pistolele încărcate în mană. În loc de duel voinicii cavaleri au trebuit să se mulțumească cu probata intervențiune a „nănașei”, cu care li-s'a aplicat aplanarea afacerii cavaleresce în modul cuvenit. Apoi se nu vie „Antihăr”?.

Conflictul anglo-portugez. „Gazeta de Colonia” află din Lissabona, că Portugalia își propune a trimite puterilor un memoriu foarte desvoltat asupra diferendului ei cu Englitera și cerând întrunirea unei conferențe, căci după tractatul dela Berlin nu e nevoie pentru întrunirea unei conferențe de aderare prealabilă a Engliterii. Noul cabinet portugez a făcut să se declare guvernului englez, că menține asigurările date de ministerul precedent.

Sârbia și Montenegro. Remițând regentei scrisoare autografă a prințului Montenegrolui, dl. Vukovici a reînviat mulțumirea prințului pentru priimirea frățească ce s'a făcut emigraților montenegri și pentru ajutoarele ce li-s'au dat; aceste fapte constituie o probă prețioasă de afecțiunea Sârbilor pentru frații lor din Montenegro. Ristici a răspuns, că guvernul e fericit, că a putut să-și îndeplinească o datorie sfântă cătră frații montenegri. Vukovici a fost decorat cu ordinul „Takova”.

Școala femeiască de gazetărie. Surorile Emilie și Georgine Hill, care au îmbrășsat cariera jurnalistice, au deschis la Londra o școală specială pentru formarea femeilor jurnaliste: redactori, stenografi, corectori și raportori. Domnișoarele Hill își tipăresc ăiarul „The Westminster and Lambeth Gazette”, în acest stabiliment, așa că teoria se unesc cu practica. Acesta e primul stabiliment de acest soi, care se fundează în Europa. O școală asemenea ca aceasta există la Detroit, Statele-Unite, creată de o doamnă, care face parte din redacțiunea ăiarului „Detroit Freie Press”.

Cestiuni economice.

Alegerea și producerea sămînței de prășila.

Pentru de a înlesni înțelegerea expunerilor de mai târziu și în scopul de a pune o basă sigură cestiunilor de interes practic, este consult să examinăm sămînța mai ăntău botanicesc, deș-reiind în câteva cuvinte întocmirea anatomică și compoziția materială.

În vedere vom ave exclusiv sămînța plantelor agricole.

Sămînța este compusă din cunoscutul meș și un învâltă adese foarte virtos.

Partea principală a meșului este colțul sau embrionul, care reprezintă oare-cum planta în mic.

La colț putem deosebi trei părți: rădăcina, cotorelul și una sau două foi numite cotiledoane. Rădăcina ăia de nascere la rădăcină. Din cotorel se desvolă cotorul, frunzele și toate celelalte organe. Pe timpul încolțirii și până se apară cele dintău organe nutritive, rădăcinile și frunzele, — nutrirea colțului este mărginită la materialul de rezervă propriu sămînței. Acest material se cuprinde în cotiledoane și nu arare-ori în meș, alătura colțului.

În ce privește compoziția materială, ne mărginim la expunerile ce urmează. Diversele sămînțe agricole se compun din: a) amil

Ceva despre vechia ăiaristică la Romani.

— Schiță istorico-culturală. —

Prelucrată de

Ioan L. Russu.

Deși ăiaristica este o instituțiune specială modernă, care în general a devenit posibilă mai ăntău prin invențiunea tiparului, totuși prin cercetările oamenilor învățați s'a constatat, că în Roma, pe timpul împăraților, se afla un ăiar, numit „Acta diurna”, care servia spre același scop ca și cronica din jurnalele noastre de astăzi. Edarea acestuia nu era o întreprindere privată, ci un ăiar oficios, care, după-cum arată numele, apărea în fiecare ăi și cuprindea mai ăntău de toate scirile dela curte, precum născerile și casurile de moarte în familia împăratească, raporturi despre călători, festivități, ordinațiunile guvernului, vorbirile și hotărârile din senat, pertractări judiciare și mici notițe despre expozițiuni de artă, teatre, vânătoare, edificări, incendii sau alte nenorociri, de care vieța din capitală făcea un isvor nesecat.

Sciri familiare dela persoane private încă se publicau în acest jurnal, anume născerile și divorțurile, fiindcă aceste din urmă ajungeau la o deplină validitate numai prin publicare, ear' ce se atinge de născeri, pe baza „Legis Papiae Popaeae”, valora principii, că numai după înscințarea publică erau recunoscute recompensele, pe care amințita lege le

punea în vedere pentru fiecare învâltire familiară.

„Acta diurna” avea, cu excepțiunea articolului de fond și a foiletonului, mai aceleași rubrici, ca și foile noastre de astăzi, începând dela publicațiunile oficioase și scirile curții până la diversele noutăți ale ăleii și până la inseratele oficioase.

Correspondențele din provincie numai rare-ori se publicau, și atunci trebuiau să cuprindă întămplări însemnate, precum o răscăală periculoasă sau un stricăcios cutremur de pământ, preste tot casuri, care să intereseze și publicul din capitală.

Despre redactarea acestui vechiu ăiar roman domnesce cel mai mare întunec; totuși se dă cu socoteala, că înalții funcționari de stat, precum questorii și pretorii, îngrijau de aparițiunea lui și inspectau asupra numeroșilor colaboratori și scriitori. Când foaia era plină, se expunea cătră timp în un loc public, unde fiecare trecător o putea ceti și decopia. Câte unii scriitori făceau negoț cu ocaziunea expunerii, deoarece se pregăteau copii sau scurte extrase pentru un număr anumit de abonenți. Astfel de copii se expedau în cele mai departate provincii ale imperiului. Dovadă despre aceasta este o epistolă a lui Cicero, care se afla în Cilicia, cătră amicul seu Atticus, în care li scria, că a primit „Acta diurna” până în 15 Martie. Trecea timpul expunerii și avea cineva lipsă de ăiar, atunci trebuia să meargă în archiva statului, de

unde mulți istorici însemnați și-au cules materialul prețios pentru operele lor.

După-ce Constantinopolul a devenit capitala imperiului roman, se pare, că „Acta diurna” a încetat de a mai apăre, fiindcă din acest timp evenimentele mai însemnate se făceau cunoscut în provincie prin comisari anume denumiți, care primeau pentru această funcțiune daruri considerabile.

Ce se atinge de forma externă a ăiarului, nu se știe nimic cu siguranță, din cauza lipsei totale de resturi sau de notițe relative la aceasta. Presupusele fragmente, pe care le-au publicat Pighius și Henric Dodwell în anii 1615 și 1692, se înfățișează cam neîndoelnice. Fiindcă aceste, după-cum se crede, corespund adevăratului caracter al jurnalului „Acta diurna”, las să urmeze câteva exemple.

Unul din aceste fragmente sună:

„În a patra ăi înainte de calendele lui April (29 Martie) a tunat și fulgerat și îndată după amăezi a lovit fulgerul un stejar din virful muntelui Velia”.

„În o cărcimă din strada Ianus s'a întămplat o mare bătaie, din care birtașul a scăpat greu rănit decătră blăstămați bățuși”.

„Edilul poporal C. Titinius a hotărât pedeapsă în bani pentru măcelarii, cure au vândut carne neinspectată. Cu banii adunați se va zidi o capelă lângă templul lui Tellus”.

Brașov, în 13 Ianuarie 1890.

PÈR FRUMOS

se obține nesimțit și se conservă pentru totdeauna prin **vindecarea boalelor de păr existente** și prin cultivarea rațională a părului. Condițiilor acestora de căpetenie se corăspunde mai bine și mai sigur prin întrebuințarea renumitelor și probatelor

preparate de păr científico-medicele de Dr. C. Bystrow.

Efectul lor este neîntrecut, succesul garantat!!

Rejuvenator (întineritorul părului) întineresc frumos și durabil părul încrunțit din cap și din barbă (1 fl. și 1 fl. 50 cr.).

Colorator (festeală de cap și barbă) colorează părul și barba la moment în toate nuanțele (2 fl.).

Depurator (apă contra mătreței) delătură iute și radical mătreța din cap și barbă și seutecse contra căderii părului (75 cr.).

Balsam de păr vindecă în toate casurile căderea părului și întărește părul debilitat (50 cr.).

Pomadă de păr ajută foarte bine creșterea părului și a barbei, dă lustru, culoare naturală și față sănătoasă (50 și 85 cr.).

Depilatorium delătură iute și total părul uricis din față și de pe brațe la dame (fl. 1.50).

Deposit central de expediție la: [841] 2—10

E. Grossmann,

neguțatorie en gros de specialități în Praga, Mariengasse.

Extrasul detaliat din scrierea interesantă și instructivă: „Ueber die Hygiene und Pflege der Haare“. (Despre igiena și cultivarea părului) de Dr. C. Bystrow îl trimite numita firmă gratis și franco.

„ARIEȘANA“

instituit de credit și de economii în Turda. [844] 1—1

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ARIEȘANA“, societate pe acții, se invită conform §-ului 17 al statutelor societății la a

IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în **Turda, în 1 Martie 1890 st. n. după amiaza la 2 oare**, în localitatea școlii române gr.-cat. din loc.

Agendele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1889.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciderea asupra conturilor anuale și împărțirea profitului curat.
4. Alegerea direcțiunii pe un period de 5 ani (§. 32 din statute).
5. Fixarea marcelor de prezență pentru anul curent.
6. Propunerea direcțiunii pentru sporirea capitalului social.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
8. Alegerea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Turda, 1 Februarie 1890.

Direcțiunea.

Încheierea socotelilor

institutului de credit și economii „ARIEȘANA“ din Turda pe anul 1889.

Contul bilanțului:

Active:		Passive:	
Casa în numerar	889 60	Capital social:	
Cambii	66.540.50	1000 de acții à fl. 50	50000 —
Cambii cu asigur. hipotecară 20.482.—	87022 50	Fondul de rezervă al acționarilor	930 15
Împrumut pe ipotecă	67298 70	Depuneri spre fructificare	53417 85
Împrumut pe obligațiuni cu cav.	5565 —	Cambii reescomptate	50415 —
Efecte	448 —	Dividende neridicate	236 08
Mobilier	308.50	Interese anticipate pe 1890	816 12
după amortisare de 10%	30.85	Diverse conturi creditoare	227 75
Anticipații	370 15	Profit curat	5947 29
Chiria anticipată pe 1890	118 64		
	161990 24		161990 24

Contul profitului și perderilor:

Ieșiri:		Întrate:	
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructific. 2911.48		de cambii	7499 50
„ reescompt	2774.67	„ împrumuturi hipotecare	6087 49
„ fondul de rezervă	29.76	„ obligațiuni cu cavenți	531 16
Chiria	5715 91	„ întârziere	595 30
Dare	238 04	Competențe de scris (provisiuni).	483 62
Salare	960 02		
Spese	1688 13		
Porto	228 66		
Remunerațiuni	140 84		
Marce de prezență	199 83		
Amortisare 10% din mobilier	48 —		
Profit curat	30 85		
	5947 29		
	15197 07		15197 07

Turda, 31 Decembrie 1889.

Membrii direcțiunii:

Dionisiu St. Siulutiu m. p., Silvestru Moldovan m. p.,
direct. execut. comptabil.
Dr. Ratiu m. p. Ioan Mesarosiu m. p. Simion P. Moldovan m. p.
Ioan Petricas m. p. Iosif Chiorean m. p.

Subsemnatul comitet am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor, și confruntându-le cu registrele principale și secundare ale institutului, constatăm că le-am aflat în consonanță cu aceleași și exacte.

Turda, 27 Ianuarie 1890.

Petru Roșca m. p., Simion Pop m. p. Jelinek Henrich m. p. Alex.
v.-preș. P. Ramontian m. p. Gregoriu Pop m. p.

Sz. 429/1890.

816 [1—8]

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar devenit vacant în comuna **Ludoșul-mare** se escrie prin aceasta concurs cu următoarele emolumente:

1. Salar anual de 400 fl.
2. Bani de cuartir. 40 „
3. Relut de lemne 34 „
4. Paușal de cancelarie 40 „
5. Paușal de călătorie 100 „
6. Competențele normate în statutul aprobat din partea municipiului.

Cererile concursuale înscrise cu documentele prescise în §. 74. XXII: 1886 au de a se presenta subscrisului până în 22 Februarie 1890 după amiaza la 6 oare.

Mercurea, în 1 Februarie 1890.

Protopretorul cercual.

126 sz.
k. i. 1890.

[845 1—1]

Pályázati hirdetmény.

A szatmármegyei 22-ik körörvosi állomás, melynek székhelye Nagy-Somkut, önkéntes lemondás folytán megüritvén, — annak az 1876 évi 14-ik t. cz. 144 §-a alapján és értelmében 1890 évi Február hó 27-én d. e. 10 órakor Nagy-Somkuton hivatalos helyiségekben megejtendő választás utján betöltésére, — mellyel, — tekintve hogy a betöltetlen 24-ik körörvosi kerület felére is vagyis összesen 23 községre vonatkozó körörvosi kötelemekeket, valamint a nagy-somkuti kórháznál az alorvosi teendőket is kell hogy teljesítse — 600 frtnyi évi fizetés, a himlő oltási díj, és igen széles körre terjedhető orvosi gyakorlat van és lehet összekötve — ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom tehát mindazokat kik ezen körörvosi állásra — melynek székhelyén főszolgabírói hivatal, telekkönyvi hatósággal felruházott kir. jbiróság és mint a volt kővárvidék székhelyén igen szép szám intelligencia is van — pályázni kívánnak, hogy életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket, különösen a hivatalos magyar és román nyelv birását és az 1883 évi I. t. cz. 9 §-ában előirt képesítéstüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a hivatalhoz 1890 évi Február hó 27-ének d. e. 9 óráig bezárólag annál is inkább nyújtsák be, mivel a netán később beérkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt N.-Somkuton 1890 Január 26-án.

Indre,
főszolgabíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIU

recomandă:

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

odin, paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germană-română.

1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depositar general

pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

Bucuresci, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

ARGHIR ȘI ELENA.

Istoria

preafamosului fiodor de craiu și a preafumoasei fete măiestre cu părul de aur.

Adecă:

închipuire, sub care se înțelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Farmacia lui I. PSERHOFER în Viena,

Singerstrasse Nr. 15.

la „mărul de aur al imperiului“.

Pilule curățitoare de sânge, numite mai demult pilule universale, merită cu tot dreptul numele din urmă, după ce în adevăr sunt o mulțime de boale, în care efectul cu desăvârșire excelent al acestor pilule s'a confirmat.

De multe decenii sînt aceste pilule pretutindenea lăpse, ordonate de mulți medici, și puține familii vor fi, în care să lipsească câte o mică proviziune din acest eminent mijloc de casă.

Din aceste pilule costă: **1 șatula cu 15 pilule 21 cr., 1 ruletă cu 6 șatule 1 fl. 5 cr., cu rambursă nefrancată 1 fl. 10 cr.**

Trimțind suma înainte, costă cu trimiterea francată: 1 ruletă de pilule 1 fl. 25 cr., 2 rulete 2 fl. 30 cr., 3 rulete 3 fl. 35 cr., 4 rulete 4 fl. 40 cr., 5 rulete 5 fl. 20 cr., 10 rulete 9 fl. 20 cr. (Mai puțin ca o ruletă nu se expediază.)

Ne rugăm a cere expres

„Pilulele curățitoare de sânge ale lui PSERHOFER“

și a fi cu atențiune, ca inscripțiunea de pe coperișul fiecărei șatule să poarte iscălitura care stă pe inscripțiunea de întrebuințare, **I. Pserhofer**, și anume în culoare **ROȘIE**.

Balsam de degerături de I. Pserhofer. 1 borcanel 40 cr., cu trimitere francată 65 cr.

Sirup de plantagină contra guturaiului, răgușelii și tusei convulsive etc. 1 flacon 50 cr.

Alifie americană contra podagrei, 1 fl. 20 cr. [821] 7—12

Prav contra asudării picioarelor, prețul unei șatule 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Balsam de guse, 1 flacon 40 cr., cu trimitere francată 65 cr.

Esență de vieață (picături de Praga) contra stomacului stricat, digestiune rea etc. etc., 1 flacon 22 cr.

Balsam miraculos englezesc, o sticlă 50 cr., un flacon mai mic 12 cr.

Fiakerpulver contra tusei etc., 1 șatula 35 cr., cu trimitere francată 60 cr.

Pomadă de tannochinină de I. Pserhofer, cel mai bun mijloc pentru creșterea părului, 1 dosă 2 fl.

Emplastru universal de prof. Stendel, mijloc de casă contra ranelor, bubelor etc., 1 borcanel 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Sare curățitoare universală de A. W. Bullrich. Un mijloc eminent de casă contra tuturor urmărilor digestiunii perturbate, 1 pachet 1 fl.

Afară de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în Țările austriece și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimiterile prin postă se efectuează cât se poate de iute, trimțindu-se banii înainte, ear' comanda mai mări și cu rambursă.

Trimțind banii înainte (mai bine cu mandat postal) vine portul cu mult mai ieftin decât la trimiteri cu rambursă.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rufe normale originale singur concesionate

De profesorul
Deposit

la Reichel testvérek

în CLUJ,

fosta localitate a lui Csapó.

STOFE

de rochii femeiesci
de cea mai nouă modă pentru vestiminte.

STOFE

BĂRBĂTESCI
indigene și străine.

Tot felul de căptușeli

pentru croitor de dame și de bărbați.

Depositar de fabrică în comisiune

pentru batiste și garnituri

de masă de in și de șifon.

Rentabilă

pânză rumburgiană de a lui Richter.

Perdele.

Dr. JAEGER

de fabrică

Frații Reichel

Beltordă-uteza, în

Tot acolo în asortiment bogat:

Cretoane și barchente.

Cămeși bărbătesci, gulere.

Manchete.

Năframă de gât, Plapoane,
Mănuși, Corsete,
Corturi, Dantele,
Covoare, Bumbac de împletit,
Năframă de haras, Ciorapi.

Galanterie,

OBIECTE DE LUX

și mai mulți articli ce nu se

pot înșira

în cele mai ieftine prețuri.

[822] 7—10

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIU

recomandă:

Articolul de lege XXI. din anul 1836

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1836.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articolul de lege XXII. din anul 1836

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX